

Horváth István Károly
Ókortudományi és
Latin Nyelvi Verseny

SZTE Klasszika-Filológiai és Neolatin Tanszék

JAVÍTÁSI ÚTMUTATÓ

Latin fordítási feladat

2012-2013. 2. forduló, 2. kategória

Porsenna remélte/bízott benne, hogy (majd) elfoglalja/beveszi a várost, amikor Caius Mucius, nemesifjú/előkelő ifjú elhatározta/úgy döntött, hogy saját felelősségére/saját elhatározásából/önként behatol az ellenséges táborba/az ellenség táborába. Később tartván attól, hogy ha a consulok parancsa/jóváhagyása nélkül és mindenki tudtán kívül/tudta nélkül megy, a római őrszemek/őrség esetleg elfogja és szökevényként visszatartja/visszaviszi, elment a szenátusba. Így szólt: „Át akarok [vagy: Az a szándékom, hogy...] kelni a Tiberisen, atyák, és ha tudok, be akarok jutni/hatolni az ellenség táborába/az ellenséges táborba, nem zsákmányszerzőként/hogy zsákmányt szerezzek vagy mint pusztításai/dúlásaik bosszúállójaként/hogy megbosszuljam; ha az istenek segítenek, nagyobb tettet szándékozom végrehajtani/nagyobb tetre vállalkozom. Az atyák helyeslik/egyetértenek; a ruhájába fegyvert/tört rejtve/miután ruhájába tört rejtett elindul. Amint odaért/megérkezett oda, a királyi emelvény/trón közelében, a sűrű tömegben megállt. Ott akkor éppen zsoldot osztottak a katonáknak, és az írnok a királlyal csaknem azonos öltözetben ülve szorgosan tevékenykedett/serénykedett. (Mucius) félt/félvén kérdezősködni, hogy melyikük Porsenna (nehogy önmagát fedje fel/leplezze le azzal, hogy nem ismeri a királyt) az írnokot öli meg a király helyett.

Megjegyzés:

A *praesens historicum*ok fordítása elfogadható jelen és múlt idejű alakban is.

Pontozás:

A szöveget három különböző eljárással (A, B, C) értékeljük, majd az így kapott részpontszámokat összegezzük. **Kérjük, hogy a pontozást a fordítási feladathoz mellékelt ellenőrző lap segítségével végezzék el!**

A) Tagmondatonként 1 pont adható minden tagmondat elfogadható fordításáért. A mondat fordítása elfogadható, ha az alapját képező alany, állítmány (tárgy, ha van) fordítása pontos. Az egyéb mondatrészek fordításának a helyességét nem kell figyelembe venni a tagmondatonként adható 1 pont odaítélésekor. Részpontszám nem adható!

1. Porsenna spem habebat se urbem esse expugnaturum – 1 pont
2. cum C. Mucius, adulescens nobilis, sua sponte penetrare in hostium castra constituit – 1 pont

Horváth István Károly Ókortudományi és Latin Nyelvi Verseny

SZTE Klasszika-Filológiai és Neolatin Tanszék

3. si consulum iniussu et ignaris omnibus iret – 1 pont
4. dein metuens ne ... forte deprehensus a custodibus Romanis retraheretur ut transfuga – 1 pont
5. senatum adit – 1 pont
6. Transire Tiberim ... et intrare castra hostium volo, non praedo nec populationum ultor – 1 pont
7. inquit – 1 pont
8. si possim – 1 pont
9. maius in animo est facinus – 1 pont
10. si di iuvant – 1 pont
11. Adprobant patres – 1 pont
12. abdito intra vestem ferro proficiscitur – 1 pont
13. Ubi eo venit – 1 pont
14. in confertissima turba prope regium tribunal constitit – 1 pont
15. Ibi cum stipendium militibus forte daretur – 1 pont
16. scriba cum rege sedens pari fere ornatu multa ageret – 1 pont
17. Mucius timens sciscitari – 1 pont
18. uter Porsenna esset – 1 pont
19. ne ignorando regem se ipse aperiret – 1 pont
20. scribam pro rege obtruncat – 1 pont

Összesen: 20 pont

B) Vizsgáljuk meg az aláhúzott szavak, kifejezések fordításának a helyességét, és adjunk ezekre is pontot az alábbiak szerint. Részpontoszám nem adható!

Porsenna spem habebat „se urbem esse expugnaturum”, cum b.C. Mucius, adulescens nobilis, sua sponte penetrare in hostium castra constituit; dein metuens ne, si consulum iniussu et ignaris omnibus iret, forte deprehensus a custodibus Romanis retraheretur ut transfuga, senatum adit. "Transire Tiberim," inquit, "patres, et intrare, si possim, castra hostium volo, non praedo nec populationum ultor, maius, si di iuvant, in animo est facinus." Adprobant patres; abdito intra vestem ferro proficiscitur. Ubi eo venit, in confertissima turba prope regium tribunal constitit. Ibi cum stipendium militibus forte daretur et scriba cum rege sedens pari fere ornatu multa ageret, Mucius timens sciscitari, uter Porsenna esset, ne ignorando regem se ipse aperiret, scribam pro rege obtruncat.

- a:** Az *acc. c. inf.* helyes fordításáért – 2 pont
- b:** A C. helyes feloldásáért (Caius) – 1 pont
- c:** Ha a diák helyesen fordította kötőszót – 1 pont
- d:** Az *abl. abs. mancus* helyes fordításáért – 1 pont
- e:** A *patres* vocativusként való fordításáért – 1 pont
- f:** A kifejezés magyaros fordításáért – 1 pont
- g:** Az *abl. abs.* helyes fordításáért – 1 pont
- h:** A *ferrum* helyes fordításáért – 1 pont
- i:** A passzív igealak magyaros fordításáért – 1 pont

Horváth István Károly Ókortudományi és Latin Nyelvi Verseny

SZTE Klasszika-Filológiai és Neolatin Tanszék

j: Ha a diák függő kérdésnek fordította – 2 pont

k: A *gerundium* helyes fordításáért – 2 pont

Összesen: 14 pont

C) Vizsgáljuk meg összességében a fordítást stiláris és fordítástechnikai szempontból:

1. szótárhasználat (mennyiben tudta a diák az adott szavak legmegfelelőbb jelentését kiválasztani);
2. nyelvhelyesség (mennyiben sikerült a szöveget a magyar nyelv szabályainak figyelembe vételével lefordítania);
3. szövegértés (mennyiben tükrözi a fordítás a szöveg megértését).

Ezen szempontokat együttesen szemlélve háromféle pontszám adható: **3 pont** (gyenge), **6 pont** (közepes), **9 pont** (kiváló) megvalósítás esetén. Részpontszám nem adható!

Fontos szempontok: A pontozásnak ebben a fázisában akkor is megadható a maximális pontszám, ha a diák csak a szöveg első felét tudta lefordítani, de azt a fenti szempontok alapján nagy pontossággal oldotta meg. Ha azonban a diáknak nem sikerült terjedelemben legalább a szöveg felét összefüggően, jól egymáshoz kapcsolt mondatokban lefordítania, maximális pontszám erre a feladatra semmiképpen nem adható.

A szerezhető pontok összesen: $20 + 14 + 9 = 43$ pont

A dolgozat továbbküldhető, ha a versenyző legalább a pontok 60%-át megszerezte (26 pont).